

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo@lvm.fi

Asia: LVM:n lausuntopyyntö (27.1.2016)

Luonnos valtioneuvoston periaatepäätökseksi datan hyödyntämisestä liiketoiminnassa – massadatan ja mydatan strategiset linjaukset ja toimet

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry kiittää mahdollisuudesta lausua otsikon asiassa.

Digitalisaation myötä yritysten, julkishallinnon ja yksilöiden tapa toimia ja olla vuorovaikutuksessa ympäröivän maailman kanssa muuttuu. Kehitys mahdollistaa uudella tavalla ja kustannustehokkaasti maaseudulla tapahtuvan elämisen, yrittämisen ja julkisten palveluiden järjestämisen. Kehityksen ulkopuolelle jääminen, esim. nopeiden kiinteiden internetyhteyksien puuttuessa, kuihduttaa nopeasti maaseudulla elämisen ja toimimisen edellytykset. Yhtä tärkeää on huolehtia maaseudulla toimivien PK-yrittäjien ja asukkaiden osaamisen kehittymisestä luomalla sitä varten tarpeellisia oppimisympäristöjä. Erityisesti PK-yritysten tulisi helposti päästä mukaan digitaaliseen liiketoimintaan. Tätä voidaan edistää moni keinoin, kuten ajatushautomoilla, rahoitusinstrumenteilla ja hyvien käytänteiden jakamisella.

Rakennetaan digitaalisen liiketoiminnan kasvuympäristö –kärkihankkeen yhtenä toimenpidekonaisuutena on lisätä massadatan hyödyntämistä ja liiketoimintaa sekä käynnistää ns. omadataan eli henkilötietoihin perustuvia kokeiluja. Liikenne- ja viestintäministeriössä on valmisteltu virkamiestyönä kärkihankkeen verkoston puitteissa luonnos VN periaatepäätökseksi datan hyödyntämisestä liiketoiminnassa –massadatan ja mydatan strategiset linjaukset ja toimet. LVM:n lausuntopyynnön saatekirjeen (27.1.2016) mukaan linjaukset on tarkoitus antaa valtioneuvoston periaatepäätöksenä hallitukselle helmikuun lopulla. Linjausten tavoitteena on vaikuttaa datan hyödyntämiseen perustuvan liiketoiminnan kasvuun. Tavoitteeseen pääsemiseksi on LVM:n mukaan luotava edellytyksiä ja kannusteita datatalouden kehittymiselle sekä vähennettävä datan hyödyntämiseen liittyviä rajoitteita. Datavarantojen kertyminen ja keskittyminen suuryrityksille lisää informaatioepätasapainoa markkinoilla ja riskiä markkinaepätasapainon kasvusta.

MTK katsoo, kuten myös LVM:n VN periaatepäätösluonnoksessa on tuotu esille, että tavoitellussa organisaatioilla ja yksilöillä on hyvät edellytykset hallita ja käyttää itseään koskevia ja henkilötietoja tarkoituksenmukaisella tavalla. Periaatepäätösluonnoksessa on vahva yritysten liiketoiminnan kasvattamisen painotus. Missään tilanteessa ei tule kuitenkaan heikentää henkilötiedoksi katsottavan mydatan tietosuojaa yksilön näkökulmasta. Yksityisyysuojaa, liikesalaisuuksia, turvallisuutta ja muista vastaavista periaatteista ei tule vaarantaa edes kokeiluisissa. MTK on samaa mieltä luonnoksen tavoitteesta neljä, jonka mukaan kyvykkyys ihmiskeskisen datan käyttöön ja henkilötietojen hallintaan nousevat Suomen kilpailukykytekijäksi.

Julkisesti saatavilla olevat paikkatiedot voidaan teknisesti yhdistää kiinteistörekisteristä saatuihin tietoihin, ja siten kiinteistön omistajiin, jolloin niistä muodostuu henkilötietoja. MTK katsoo, että henkilötietoja tulee jatkossakin saada käsitellä vain rekisteröidyn antamalla suostumuksella (Suomessa voimassa olevan henkilötietolain mukainen pääsääntö). MTK:n mielestä periaate-

päätösluonnoksen juridinen arviointi on ongelmallista, koska luonnoksessa viitataan EU:n tietosuoja-asetukseen, joka hyväksyttäneen lopullisesti vasta loppukeväällä. Asetuksesta ei ole myöskään saatavilla suomenkielistä käännöstä.

Yhteenvedona MTK näkee digitalisaation mahdollisuutena maaseudulle, kunhan huolehditaan tietoverkoista, osaamisen kehittämisestä, PK-yritysten digitaalisista toimintaedellytyksistä ja asianmukaisista datan käytön periaatteista. Erityisesti on huolehdittava henkilöiden oikeudesta päättää itseään koskevien tietojen käytöstä.

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK RY

Helsingissä 16. päivänä helmikuuta 2016

Antti Sahi
toiminnanjohtaja

Markus Lassheikki
kehitysjohtaja